Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын
даргын 2020 оны 100 дугаар тушаалын
7 дугаар хавсралт

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2022.12.15

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв /сая төгрөг /	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэтгэлийн хувь
Байгаль орчин, аялал жуулчлалын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, бодлого боловсруулах, байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглуулах, нөхөн сэргээх, байгаль орчны мэдээллийн сан бүрдүүлэх, аялал жуулчлал ногоон хөгжлийг дэлгэрүүлэх, салбарын чиг үүрэг бүхий байгууллагуудыг удирдлага арга зүйгээр хангахад эрхэм зорилго оршино.							
1.	**Зорилго:1** Хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьчилан сэргийлэх, байгаль хамгаалах хууль тогтоомж, журмуудыг өрд иргэдэд сурталчлах гарсан зөрчлийг цаг тухайд нь таслан зогсоох ажлуудыг жилийн ажлын төлөвлөгөөнд тусганы дагуу, хөдөө сумдад дэс дараатай зохион байгуулж, гарсан хэрэг зөрчлийг орон нутгийн радио, хэвлэл мэдээллээр сурталчлах ажлыг сар бүр зохион байгуулна.						
1.1	Байгаль орчны эсрэг гэмт хэргийн зөрчлийг бууруулах зорилгоор байгаль орчны салбар болон хууль хяналтын байгууллагуудыг нэгдсэн хяналт шалгалтыг хийх нөхцөлөөр хангах. */хууль бус мод бэлтгэл, хууль бусаар ашигт малтмал ашиглах, хулгайн ан, зохисгүй газар ашиглалт, эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт, мөн ойн нөхөн сэргээлт, хог хаягдал зөрчил гэх мэт бүх чиглэлээр/*	2.0	Байгаль орчны эсрэг гэмт хэргийн зөрчлийг бууруулах зорилгоор байгаль орчны салбар болон хууль хяналтын байгууллагуудыг нэгдсэн хяналт шалгалтыг хийх эсэх	2021 онд Байгаль орчны эсрэг гэмт хэргийн зөрчлийг бууруулах зорилгоор байгаль орчны салбар болон хууль хяналтын байгууллагууды г нэгдсэн хяналт шалгалтыг 8 удаа зохион байгуулсан	Байгаль орчныг хамгаалах тухай багц хууль тогтоомжийг 16 удаа сурталчилсан байна.	Байгаль орчны эсрэг гэмт хэргийн зөрчлийг бууруулах зорилгоор байгаль орчны салбар болон хууль хяналтын байгууллагуудтай хамтран нэгдсэн хяналт шалгалтыг 6 удаа ажлын удирдамжийн дагуу зохион байгууллаа. Үүнд: Ховд голын сав газрын дагуух, Алтанцөгц, Бугат, Ногооннуур сумуудын ойн сан бүхий газруудад хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, гэмт хэрэг гаргахад нөлөөлсөн шалтгаан нөхцөлийг арилгуулах, хяналт шалгалтын ажлыг тус тус хийж гүйцэтгэв. Хууль бус түгээмэл тархацтай ашигт малтмал олборлолтыг таслан зогсоох ажлын хүрээнд аймгийн МХГ,ЦГазартай хамтарсан сарын аяныг зохион байгуулж аяны	100%

						хугацаанд хууль бус хайраг олборлосон 5 иргэнийг илрүүлж хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэв.	
1.2	Байгаль хамгаалагч, байгалийн баялаг нөөц хамгаалах нөхөрлөлүүдийн үйл ажиллагааг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулах	3.0	үйл ажиллагааг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулах эсэх	Сумдын байгаль хамгаалагч нарыг чадавхжуулах сургалтыг 2 удаа зохион байгуулсан	26 байгаль хамгаалагч, 47 байгаль хамгаалах нөхөрлөлүүдийн төлөөлөл оролцоно.	Байгаль хамгаалагч, идэвхтэн байгаль хамгаалагч, амьтан хамгаалах 10 гаруй, ойн нөөц хамгаалах 10 гаруй нөхөрлөлүүдийн ахлагч нарын үйл ажиллагааг чадавхжуулах сургалтыг сумуудад зохион байгуулж, гарын авлагаар хангаж ажиллав.	95 %
1.3	Хууль тогтоомж, бодлого, хөтөлбөр, төсөл, Засгийн газрын тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийн биелэлтийг гаргаж аймгийн ЗДТГазрын ХОХБТХ хүргүүлэх		Хууль тогтоомж, бодлого, хөтөлбөр, төсөл, Засгийн газрын тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах эсэх	Хууль тогтоомж, бодлого, хөтөлбөр, төсөл, Засгийн газрын тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэнд хяналт тавьж хөтөлбөрүүдийн биелэлтийг БОАЖЯам, аймгийн ЗДТГазрын ХОХБТХ-д хүргүүлсэн байна.	Хууль тогтоомж, төсөл хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилт хангагдаж үр дүнг тогтоосон хугацаанд нь аймгийн ЗДТГазрын ХОХБТХ-д хүргүүлсэн байна.	Хууль тогтоомж, бодлого, хөтөлбөр, төсөл, Засгийн газрын тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийн биелэлтийг хагас, бүтэн жилээр гаргаж аймгийн ЗДТГазрын ХОХБТХэлтэст цаг хугацаанд нь хүргүүлэн ажиллав.	100 %
1.4	Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийн хөгжлийн жилийн үндсэн чиглэл төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангаж биелэлтийг аймгийн ЗДТГ-т хүргүүлэх		Үйл ажиллагааны хөтөлбөр, үндсэн чиглэлийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллах эсэх	Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийн хөгжлийн жилийн үндсэн чиглэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг гаргаж аймгийн ЗДТГазарт хүргүүлэв.	Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийн хөгжлийн жилийн үндсэн чиглэл төлөвлөгөөнд тусгагдсан 2023 онд хийж гүйцэтгэх арга хэмжээний ажлыг зохион байгуулсан байна.	Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний 2022оны биелэлт, аймгийн хөгжлийн жилийн үндсэн чиглэл төлөвлөгөөний тус газарт хамаарал бүхий хэсгийн заалтуудыг тус бүрээр хэрэгжилтийн биелэлтийг гаргаж аймгийн ЗДТГ-т хугацаанд хүргүүлэв.	95 %
1.5	Үндэсний аюулгүй байдлын аймгийн орон тооны бус салбар зөвлөлийг		Үндэсний аюулгүй байдлыг мэдээ мэдээлэлээр	ҮАБ-ын зөвлөлийг мэдээ, мэдээллээр хангах ажлын	Үндэсний аюулгүй байдлын аймгийн орон тооны бус салбар	Үндэсний аюулгүй байдлын аймгийн орон тооны бус салбар зөвлөлийг мэдээ, мэдээллээр	100%

	мэдээ, мэдээлэлээр хангах ажлыг хариуцан хийж гүйцэтгэх		хангах ажлын төлөвлөгөө боловсруулж батлуулан ажиллах эсэх	хүрээнд тус байгууллагатай холбоотой мэдээ, мэдээллийг өдөр бүр аймгийн Цэргийн штабын /70423820/ утсанд мэдээллэж, хагас, бүтэн жилийн тайланг Засаг даргын тамгын газрын Хууль зүйн хэлтэст хүргүүлэн ажиллав.	зөвлөлийг мэдээллээр хангаж, өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлт, тайланг хугацаанд нь хүргүүлнэ	хангах ажлын хүрээнд тус байгууллагатай холбоотой мэдээ, мэдээллийг нэгтгэн ажлын таван өдөрт 16^{00}-17^{00} цагийн хооронд аймгийн Цэргийн штабын /70423820/ утсанд мэдээлэл өгч, бүтэн жилийн тайланг Засаг даргын тамгын газрын Хууль зүйн хэлтэст бичгээр болон и-майлаар хүргүүлэн ажиллав.	
1.6	Аймгийн Засаг дарга БОАЖСайдтай 2022 онд хамтран ажиллах гэрээний биелэлтийн хэрэгжилтийг хангах ажиллах		Гэрээний биелэлтийг хангах эсэх	2021 онд Аймгийн Засаг дарга БОАЖСайдтай 2021 онд хамтран ажиллах гэрээний биелэлтийг гаргаж БОАЖЯ, аймгийн ЗДТГазарт хүргүүлэв.	Аймгийн Засаг дарга БОАЖСайдтай 2022 онд хамтран ажиллах гэрээнд тусгагдсан ажлуудын биелэлтийн хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулсан байна	Аймгийн Засаг дарга БОАЖСайдтай 2022 онд хамтран ажиллах гэрээний биелэлтийг ЗДТГазрын Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний хэлтэс, ХБТХОХэлтэст хянуулан 95.1 хувьтай дүгнүүлж, БОАЖЯамд цахимаар болон бичгээр хүргүүлэв.	95,1 %
2.	**Зорилго:2** Ан амьтан байгалийн ургамлын нөөц, тархалтыг тогтоох, ашиглалтыг зохицуулах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх, байгаль орчны цахим мэдээллийн системийн хэвийн ажиллагааг хангах.						
2.1	Биотехникийн арга хэмжээ авах ажлыг зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх	8.0	Ан амьтны амьдрах орчныг сайжруулах эсэх	7 агнуурын бүс нутаг болон менежментийг хариуцагч компаниудтай хамтран ангийн өвөлжилт хүндэрсэн бүс нутгуудад биотехникийн арга хэмжээ авах ажлыг зохион байгуулсан.	Нэн ховор, ховор амьтны өвөлжилтийн байдал хүндэрсэн 8 бүс нутагт биотехникийн арга хэмжээ авах ажлыг зохион байгуулсан байна	БОАЖСайд аймгийн Засаг даргатай хамтран ажиллах 2022 оны №22-02 тоот гэрээний хүрээнд Ногооннуур сумын “Бахлаг”, “Модон овоо”, Бугат сумын “Тошинт”,”Хөшөөт уул”, Сагсай “Түргэн”, Толбо сумын “Хотожон”, “Бургаст”, Улаанхус сумын “Хар уул”, Цэнгэл сумын “Мөст булаг”,агнуурын ангийн бүс нутгуудад ховор амьтад зориулан давс тавих биотехникийн арга хэмжээ авах ажлыг аймгийн МХГазартай хамтран зохион байгуулалаа.	100 %
2.2	Хугацаа дууссан болон шинээр хийлгэх		Менежментийн төлөвлөгөө батлуулах эсэх	6 агнуурын бүс нутгуудад Нарийвчилсан	Менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг	Хэрэгжилтийн хугацаа дууссан Ногооннуур сумын	95 %

	нарийвчилсан агнуур зохион байгуулалт, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж, агнуурын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хангуулах			агнуур зохион байгуулалт, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг ан амьтны мэргэжлийн байгууллагаар хийгүүлсэн.	хангуулж, хэрэгжилтэнд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулсан байна	“Бахлаг”АБНутагт Агнуурын зохион байгуулалт, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг ”Анчдын нийгэмлэг” ТББ, “Модон овоо”, “Бураат” Агнуурын бүс нутгуудад Агнуурын зохион байгуулалт, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг “Агнуурын менежментийн Тэх төв” ТББ, Булган сумын “Улаагчин”, “Рашаант-Ендэрт” Алтай сумын “Халуун бардам шар говь” агнуурын бүс нутгуудын Агнуурын зохион байгуулалт, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг “Агнуур судлалын нийгэмлэг”ТББ, Ногооннуур сумын “Харлаг” агнуурын бүс нутгийн Агнуурын зохион байгуулалт, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг “Авралын эрэлд” ХХК-аар тухайн агнуурын бүс нутгуудын менежментийн хариуцагч компануудын санхүүжилтээр хийлгэх ажлыг зохион байгууллаа. Аймгийн хэмжээний 26 агнуурын бүс нутгийн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллаж байна.	
2.3	Жил бүр тусгай болон ахуйн, үйлдвэрлэлийн зориулалтаар агнах, барих амьтан ургамлын захиалгыг холбогдох газарт хүргүүлэх		БОАЖСайдын тушаал, аймгийн ИТХ-ын тогтоолын хэрэгжилтийг хангуулах эсэх	2022 оны агнах барих, ахуйн, үйлдвэрлэлийн тусгай зориултаар ан амьтны саналыг хугацаанд БОАЖЯаманд хүргүүлж, нөөц ашигласаны төлбөрийн оролгод хяналт тавьж, тайланг	2023 онд тусгай, ахуйн, үйлдвэрлэлийн зориулалтаар агнах барих ан амьтны саналыг БОАЖЯаманд хүргүүлж, батлуулах ажлыг зохион байгуулсан байна	Амьтны тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.8.1 дэх заалтын дагуу хугацаанд аймгийн хэмжээний агнуурын бүс нутгуудаас тусгай, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар 2023 онд агнах барих ан амьтны саналыг БОАЖЯамны Хүрээлэн буй орчин,	100

				БОАЖЯаманд хүргүүлсэн		байгалийн нөөцийн удирдлагын газарт хүргүүлэв.	
2.4	Аймгийн ерөнхий агнуур зохион байгуулалт, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг мэргэжлийн байгууллахад гүйцэтгүүлэх ажлыг зохион байгуулах	40.0	Аймгийн ерөнхий агнуур зохион байгуулалт, ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөө батлуулах эсэх	Ерөнхий агнуур зохион байгуулалт, агнуурын менежментийн төлөвлөгөөний хугацаа дууссан	2022 онд агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг шинээр хийлгэж батлуулах ажлыг зохион байгуулсан байна	Тендерт шалгарсан “Агнуур судлалын нийгэмлэг” ТББайгуулага аймгийн Засаг даргын тамгын газарт гэрээ байгуулж, гэрээний дагуу судалгааны ажлыг хийж гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 70%-тай байна.	90 %
2.5	Цахим мэдээллийн санг тогтмол баяжуулах		БОХА-1-10 хүртэлх статистик мэдээллийг сум тус бүрээр оруулах эсэх	2021 онд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны мэдээллийн санд сумдын захиргааны БОХА-1-10 хүртэлх статистик мэдээллийг нэгтгэж сум тус бүрээр оруулав	БОАЖЯамны статистик мэдээллийн санд мэдээллийг маягтын дагуу үнэн зөв оруулах ажлыг зохион байгуулсан байна	2022 оны БОХ-1-10 маятуудыг сум дундын ойн анги болон сумдын байгаль хамгаалагч нараас сум тус бүрээр нэгтгэн хугацаанд оруулан ажиллаж байна.	100 %
2.6	Байгалийн нөөцийг хамгаалах ажлын хүрээнд Чигэртэйн голын ай савын БЦГ-ын тодорхой цэгүүдэд ан амьтны тооллогыг 2 удаа зохион байгуулж (төллөх үе, орооны үе) Биотехникийн арга хэмжээг үр дүнтэй авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах	2.0	Биотехникийн арга хэмжээг үр дүнтэй авч хэрэгжүүлэх эсэх	2021 онд Чигэртэйн голын ай савын БЦГ-уудад 1 сая төгрөгөөр биотехнийкийн арга хэмжээг авах ажлыг Чигэртэйн голын ай савын БЦГын хамгаалалтын захиргаатай гэрээ байгуулж гүйцэтгүүлсэн	Чигэртэйн голын ай савын БЦГ-уудад биотехникийн арга хэмжээг авах ажлыг зохион байгуулсан байна	Монгол Улсын Амьтны тухай хуулийн 6 зүйлийн 6.1.8 заалт, Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 30 зүйлийн 4-т заалт, Хамгаалалтын захиргааны даргаар батлуулсан удирдамж, мөн мэргэжилтэн, байгаль хамгаалагч нарын судалгааг үндэслэн хамгаалалтын захиргаанаас ан амьтдад зориулан 2021 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдрөөс 2022 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдөр хүртэл Чигэртэйн голын ай савын БЦГ-т нийт 3 цэгт 3 удаа Биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүллээ. 1. 2022.01.26-ны өдөр – Чигэртэйн голын ай савын БЦГ-ын Бураат уулын Шар жалга	100 %

						гэдэг газарт /Халиун буга/ 2. 2022.02.09-ны өдөр - Чигэртэйн голын ай савын БЦГ-ын Бураат уулын Шар жалга гэдэг газарт /Халиун буга/ 3. 2022.03.26-ны өдөр - Чигэртэйн голын ай савын БЦГ-ын Үеэрт гэдэг газарт /Аргаль хонь/	
3.	**Зорилго:3** Усны нөөцийг хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого, хууль тогтоомж, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг орон нутагт зохион байгуулах						
3.1	Усны тухай хуулийн 28.4-т заасны дагуу иргэн аж ахуйн нэгж байгууллагуудаас ирсэн хүсэлтийн дагуу ус ашиглуулах дүгнэлт гаргаж ажиллах		Хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах эсэх	10 газарт ус ашиглуулах дүгнэлт гаргасан	10 аас доошгүй иргэн аж ахуйн нэгжид ус ашиглуулах дүгнэлт гаргаж ажиллах	Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 4 дэх заалтад заасны дагуу Дэлүүн, Улаанхус, Толбо, Буянт сумуудын аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг дулаанаар хангаж үйл ажиллагаа явуулдаг Жанат” ХХК, “Агайын ХХК, “Ахбейл ХХК, Өлгий сумын 3,9,13 багуудад ард иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж үйл ажиллагаа явуулдаг “Жадыра”, “Гүлим”, “Жайнаш”, “Жорга” халуун усны газрууд, Толбо, Цэнгэл, Буянт сумуудад улаан тоосго болон стандарт блок үйлдвэрлэж үйл ажиллагаа явуулдаг Толбожай ХХК, Цэнгэл тоосго ХХК, Тэнэгэр алтан тоосго, иргэн Тауке, Бөртеш хоршоо, Өлгий сумын 9-р багт үйл ажиллагаа явуулдаг Bentley авто угаалга, Алтанцөгц, Ногооннуур сумуудад эрэл хайгуул явуулж ажилласан “Монголын алт МАК ХХК, Өнгөд маргад ХХКомпаниудын 2022 онд ус ашиглуулах дүгнэлтүүдийг гаргаж ажиллав.	100
3.2	Хар нуур Ховд голын сав газрын захиргааны гаргасан		Ус ашиглалтын талаар хууль журмыг хэрэгжүүлэх	9 газарт зөвшөөрөл олгож гэрээ байгуулж ажилласан	8-10 газар зөвшөөрөл олгож гэрээ байгуулж	Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 6 дахь заалтад заасны дагуу Хар нуур – Ховд	95

	дүгнэлтийг үндэслээн ус ашиглах зөвшөөрөл олгож, ус ашиглах гэрээ байгуулж ажиллах		ажиллах эсэх		ажиллаж, биелэлтэнд хяналт тавьж ажиллана	голын сав газрын захиргаанаас гаргасан ус ашиглуулах дүгнэлтүүдийг үндэслэн дараах аж ахуйн нэгжүүдэд ус ашиглах зөвшөөрөл олгож усны нөөц ашиглах гэрээ байгуулан усны нөөц ашигласны төлбөр ноогдуулж ажилласан. Үүнд:Гранд рөүд ХХК, Эрчим Баян –Өлгий ХК, Эйш кей би интернешнл холдинг ХХК, Өлгий Толбо тур ХК, Дөрвөн бэрх жуулчны бааз Жол ХХК, Нью констракшн ХХК, Азат ХХК, Лунзян роуд ХХК, Угур ХХК,	
3.3	Аймгийн хэмжээний гадаргын усны тооллого явуулах ажлыг зохион байгуулах		Усны тухай хуулийн хэрэгжилт хангах эсэх	1 удаа тоо бүртгэлийн ажил хийгдсэн ,	Тооллогын ажлыг зохион байгуулсан байна	2022 онд гол горхи - 409, булаг шанд - 943, нуур тойром - 1243, рашаан- 32, услалтын систем - 16, цэвэрлэх байгууламж - 1 , гүний худаг - 590, гар худаг - 6019, ширгэсэн гол горхи - 9, булаг шанд - 18, нуур тойром – 6 тус тус тоологдсон.	100
3.4	Булаг шандын эхийг хамгаалалтанд авч тохижуулах ажлыг зохион байгуулах	9.0	Усны зүй зохистой ашиглалт бий болгох эсэх	Толбо, Булган, Дэлүүн сумдад тус бүрт 1 ширхэг булгийг хамгаалагдсан	Алтанцөгц, Баяннуур, Ногооннуур сумдад булаг шандын эх хамгаалагдсан байна	2022 онд Баяннуур сумын 3-р багийн нутагт байрлах “Уст рашаан” булаг, Ногооннуур сумын “Хавцлын булаг, Алтанцөгц сумын 1-р багийн нутагт “Чихтэйн булаг”-уудын эхийг хамгаалах, ундраг урсцыг сайжруулах ажлыг “Нурбах” ХХК хийж гүйцэтгэж орон нутагт хүлээлгэж өгсөн.	100
3.5	Өлгий сумын төвийн орон сууцанд амьдардаг ард иргэдийг цэвэр усаар хангагч НААҮ-ний Суат ХХК –ны Ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн		Эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдүүлж ажилласан эсэх	4 удаа мөрдүүлж ажилласан	Улиралд 1 удаа цэвэрлэгээ хийлгүүлж ажиллах	Суат ХХК-ны Ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдүүлэх зорилгоор 4 удаа цэвэрлэгээний ажлыг хийлгүүлэх ажлыг зохион байгуулав.	95

	дэглэмийг мөрдүүлэх						
3.6	Аймгийн төвийн үйл ажиллагаа явуулдаг тоолуургүй аж ахуй нэгж, төсөвт байгууллагуудыг тоолууржуулах ажлыг зохион байгуулах		Тоолууржуулалтын ажлыг зохион байгуулсан эсэх	2021 онд нийт 85 иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад тоолуур суурилуулах ажлыг зохион байгуулж ажилласан.	Ус ашиглагч иргэн аж ахуйн нэгж төсөвт байгууллагууд тоолуур суурилуулах ажлыг зохион байгуулсан байна.	Усны нөөцийг хамгаалах, зүй зохистой ашиглуулах зорилгоор аймгийн Засаг даргын 2022 оны 3 дугаар сарын 16-ний өдрийн А/176 тоот захирамж гаргуулж хэрэгжилтийг хангах зорилгоор аймгийн тоолуургүй аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг тоолууржуулах шаардлага тавьж ажилласан. 2022 оны бүтэн жилийн байдлаар дараах иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад тоолуур суурилуулах ажил хийгдсэн. Үүнд: 22 аж ахуйн нэгж, 53 айл өрхөд тоолуур суурилуулсан.	85
4.	**Зорилго:4** Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа, үйлдвэрлэл явуулдаг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг БОНБЕҮнэлгээнд хамааруулан, шаардлагатай аж ахуйн нэгжүүдийн байгаль орчны хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтэд хяналт тавьж ажиллах.						
4.1	Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг БОНБҮнэлгээнд хамруулах		Байгууллага, аж ахуйн нэгжүүд БОНБҮнэлгээнд хамааруулах эсэх	2021 онд нийт 233 аж ахуйн нэгжийг БОНБҮнэлгээнд хамруулсан	Хуулийн хэрэгжилт хангуулан үр дүнг тооцно	Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй 170 иргэн, ААН-ийн төслийн баримт бичигт БОНБЕҮ-ний дүгнэлт гаргаж мэдээлийн санд оруулан ил тоот байдлыг хангаж ажиллаж байна**.**	100
4.2	Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч аж ахуйн нэгж байгуулагуудын тухайн онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллах	ААНБ-ын төсөв хөрөнгөөр	Менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэнд хяналт тавих эсэх	2020 онд 10 тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч аж ахуйн нэгжийн Байгал орчны менежментийн төлөвлөгөөнй хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажилласан	Менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт биелэгдэж үр дүнг тайлагнах	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй 22 ААНэгжийн 2022 оны БОМТ батлуулж, үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллав**.**	100
4.3	Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгуулагуудын БОНБЕҮнэлгээний		Мэдээллийн санд мэдээллийн бүрэн оруулах эсэх	2021 онд 233 БОНБЕҮнэлгээний дүгнэлт гаргаж, БОАЖЯамны БОҮнэлгээний мэдээллийн санд бүрэн оруулсан	БОАЖЯамны БОҮнэлгээний мэдээллийн санд ААНБ-ын мэдээллийг бүрэн	2022 оны бүтэн жилийн байдлаар 170 төсөлийн баримт бичигт БОНБЕҮнэлгээний дүгнэлт гаргаж БОАЖЯ-ны	100

	дүгнэлтийг БОАЖЯамны БОҮнэлгээний мэдээллийн санд бүрэн оруулах				оруулах ажлыг зохион байгуулсан байна	мэлээлийн санд бүрэн оруулсан.	
5.	**Зорилго:5** Орчны бохирдлын талаар төрөөс баримтлах бодлого, хууль тогтоомж, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг орон нутагт зохион байгуулах						
5.1	Байгальд ээлтэй хэрэглээний соёл хэвшүүлэх, хог хаягдлыг зүй зохистой хаях, ангилах, дахин ашиглах дадал зуршлыг төлөвшүүлэх, хог хаягдлаас хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хэвлэл мэдээллээр сурталчлах, ЕБСургууль, Цэцэрлэг насны хүүдүүдэд сургалт зохион байгуулах	Төсөл хөтөлбөр	Хог хаягдлыг ангилан ялгаж хаях, түүний байгаль орчин болон хүний эрүүл мэндэд учруулах хор нөлөөл, орчны бохирдлын талаар хэвлэл мэдээллээр сурталчилж, сургалт хийсэн эсэх	Холбогдох байгууллагуудтай хамтран сургалт сурталчилгааг 3 удаа зохион байгуулсан байна	Сургалт, сурталчилгааны ажил 4 удаа зохион байгуулсан байна	Холбогдох байгууллагуудтай хамтарсан удирдамжийн дагуу хог хаягдал, түүнийг ялгаж хайхын ач холбогдол болон ”Хуванцар савыг хэрэглээнээс хасъя” с эдэвт сургалт, сурталчилгааны ажлыг , Өлгий сумын 22 цэцэрлэгийн 250 багш, ажилчид болон ахлах, бэлтгэл бүлгийн 800 хүүхдэд сургалт, сурталчилгаа хийж ажиллав. Насан туршийн боловсролын төвтэй хамтарсан удирдамж гаргаж Хог хаягдлын талаарх багц сургалт, “Хог хаягдал ба түүний менежмент, “Хог хаягдлын хор уршиг, ангилан ялгах, хуванцар гялгар уутнаас татгалзах, дахин боловсруулахын ач тус сэдвийн хүрээнд энэ долоо хоногт Өлгий сумын бүх ЕБСургууль болон Ногооннуур, Баяннуур, Алтай, Алтанцөгц, Буянт, Толбо, Дэлүүн, Цагааннуур тосгоны ЕБСургуулиудын нийт 20 багш, 2000 гаруй сурагчдад сургалт зохион байгууллаа. БОАЖГазар, Насан туршийн боловсролын төвтэй хамтарсан удирдамжийн дагуу “ЭХ ДЭЛХИЙГЭЭ ХАЙРЛАЯ” сэдэвт аяны хүрээнд аймгийн төвийн “Бастама”, “Дарын”, “Билге-Тегин” болон 1,2,3,4,6	100

						дугаар ерөнхий боловсролын сургуулиудын эко клубийн сурагчдад сургалт зохион байгууллаа.	
5.2	Орчны бохирдлын эх үүсвэрүүдийн тооллогыг аймгийн хэмжээнд холбогдох байгууллагуудтай хамтарч зохион байгуулж БОАЖЯам болон аймгийн ЗДТГазарт хугацаанд тайлагнах		"Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн нэгдсэн тооллогыг орон нутагт зохион байгуулах эсэх	2021 онд аймгийн Засаг даргын А/846 дугаар захирамжийн дагуу 2020 оны Агаар, орчны бохирдлын эх үүсвэрийн тооллогыг аймгийн хэмжээнд зохион явуулж, тооллогын материалыг нэгтгэж тайлан гарган холбогдох газруудад хүргүүлсэн	Аймгийн Засаг даргын А/993 дугаар "Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн тооллого зохион байгуулах тухай" захирамжийн дагуу 2021 оны орчны бохирдлыг эх үүсвэрүүдийн тооллого зохион байгуулж, тооллогын мэдээллийг нэгтгэн боловсруулан тайланг зохих газруудад тайлагнах	Аймгийн засаг даргын "Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн нэгдсэн тоо бүртгэл хийх" А/993 дугаар захирамжийн дагуу 2021 оны орчны бохирдлын эх үүсвэрийн тооллогыг аймгийн МХГ, УЦУОШТөвтэй хамтран зохион байгуулж тайлан мэдээг БОАЖЯ болон аймгийн ЗДТГ-т хүргүүлэв.	100
5.3	Олон нийтийг хамарсан их цэвэрлэгээний ажлыг сумдын ЗДТГазартай хамтаран зохион байгуулах	ОНТ төсөв	Цэвэрлэгээний ажлыг зохион байгуулсан тоо	2 удаа нийтийг хамаарсан цэвэрлэгээний ажил хийсэн байна	Их цэвэрлэгээний ажлыг 3-аас доошгүй удаа зохион байгуулсан байна	БОАЖГ-аас Цагаан сарын баярыг тохиолдуулан "ХОГГҮЙ ЦЭВЭРХЭН ШИНЭЛЦГЭЭЕ" урианы доор сумдын ЗДТГазартай хамтран олон нийтийн их цэвэрлэгээний ажлыг зохион байгуулав. Уг арга хэмжээний хүрээнд 80 гаруй аж ахуйн нэгж, албан байгууллага оролцож, хог хаягдлуудыг цэвэрлэх ажлыг зохион байгууллаа. Аймгийн бүх сумууд "ХОГГҮЙ ЦЭВЭРХЭН ШИНЭЛЦГЭЭЕ" нийтийн цэвэрлэгээний ажилд нэгдэж нийтдээ аймгийн хэмжээнд 83.5 тоон хог хаягдлыг цэвэрлэх ажлыг зохион байгуулав. Аймгийн Засаг даргын А/144 дугаартай захирамж	100

						гаргуулан “Цэвэр орчин-хоггүй Өлгий” аян зохион байгуулсан. Уг аяны хүрээнд хийх ажлуудын төлөвлөгөө гаргаж аймгийн хэмжээнд 3 удаа хатуу, эзэнгүй хог хаягдлуудыг цэвэрлэх ажлыг зохион байгуулав. Уг арга хэмжээнд нийт 736 албан хаагч, 600 иргэн, 200 сурагч нар оролцож нийтдээ 70 гаруй тонн хатуу хог хаягдлыг цэвэрлэсэн болно. Алтай, Алтанцөгц, Дэлүүн, Буянт, Улаанхус, Өлгий сумууд болон Цагааннуур тосгоны байгаль хамгаалагчид “ЭКО”-клубийн сурагч, багш нартай хамтран “Хоггүй сум Цэвэр орчин” сарын аян зохион байгуулж, хог хаягдлыг цэвэрлэх ажилд байгууллага, ард иргэдийг оролцуулан цэвэрлэгээний ажлыг зохион байгуулж уг аян хугацаанд нийт 1351 хүн оролцож, 289 тонн хог цэвэрлүүлж, нэгдсэн хогийн цэгт буулгах ажилд гүйцэтгүүлэв. Толбо нуурт амралт зугаалгаар ирсэн ард иргэдэд хог хаяхгүй байх, цэвэр орчинд амьдрах талаар тус сумыг хариуцсан байгаль хамгаалагч нар зөвлөгөө өгч, хяналт тавьж, Толбо нуурын эрэг болон хар зам дагуу байрлуулсан хогийн савын хогийг ачиж цэвэрлэх ажлыг Толбо сумын ЗДТГ-тай хамтран зохион байгуулав. Аймгийн Засаг даргын 2022.06.03-ны өдрийн	

						А/377 дугаар захирамжийн дагуу “Хоггүй-цэмцгэр-Өлгий аян зохион байгуулж Өлгий сумын 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 дугаар багуудын нутаг дэвсгэрийн уулын энгэрт удаан жил хуримтлагдсан хог хаягдал, багийн жалга, хар зам, үерийн далан, шуудуу, айл өрхийн дунд хаясан эзэнгүй хогуудыг хүмүүсийн хүч, техник хэрэгслээр цэвэрлэж нийтдээ 200 гаруй тонн хог хаягдлыг нэгдсэн хогийн цэгт буулгах ажлыг зохин байгуулав.	
5.4	Аймгийн хэмжээнд Аюултай хог хаягдлын тооллогыг зохион байгуулах	-	Аюултай хог хаягдлын тооллого зохион байгуулсан эсэх	2014 оны тооллогонд аймгийн хэмжээгээр 8 ААН, лаборатортай сургуулиуд хамрагдсан байна	Аюултай хог хаягдлын тооллого зохион байгуулж, дүнг нэгтгэн БОАЖЯамд тайланг хүргүүлж ажилласан байна	Аюултай хог хаягдлын тооллогыг аймгийн хэмжээгээр зохион байгуулж аюултай хог хаягдлын эх үүсвэрийн тооллогыг 3 дугаар хүснэгт, устгах шаардлагатай химийн бодисын сав баглаа боодлын тооллогыг 2 дугаар хүснэгт , устгах шаардлагатай химийн бодисын тооллогыг 1 дүгээр хүснэгтийн дагуу тус тус хугацаанд хийж дүнг нэгтгэж БОАЖЯаман хүргүүлэв. Өлгий сумын Нэгдсэн эмнэлэг, Суат ХХК-ны лаборатор, 1,2,3,4,5 дугаар ЕБСургууль, Эмпати сургууль болон Толбо, Алтанцөгц, Улаанхус, Ногооннуур, Цэнгэл, Булган, Баяннуур сумуудын ЕБСургуулиуудад удаан жил хадгалагдсан ашиглах боломжгүй, устгах шаардлагатай нийт 288.49 кг химийн бодисуудыг Улаанбаатар хотоод аюултай хог хаягдал устгадаг Элемент	95

						ХХК-д гэрээ байгуулж, гүйцэтгүүлэх арга хэмжээ авч ажиллаж байна.	
5.5	Дахин боловсруулах хог хаягдлаа цуглуулж, дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх арга хэмжээ зохион байгуулах		Цуглуулсан хог хаягдлын хэмжээ.	Хог хаягдлуудыг цуглуулж хотын дахин боловсруулах үйлдвэрүүдэд нийлүүлэх үйл ажиллагаа явуулдаг " Музды-тау" ХХКомпани ажилыг дэмжиж аж ахуйн нэгж, байгууллага, сургууль, цэцэрлэгээс өдөр тутамд гарч байгаа дахин боловсруулах боломжтой хог хаягдлыг цуглуулж өгөх давхир цуглуулахад туслалцаа үзүүлж 2021 онд 2 тоон хог хаягдал цуглуулсан байна.	Орон нутгийн хэмжээнд дахин боловсруулах нэгээс дээш тоон хог хаягдлаа цуглуулж, дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлсэн байна.	БОАЖЯамнаас өгсөн хог преслэгчийг ХТАлбанд хүлээлгэж өгч дахин боловсруулах боломжтой шил, лааз, хуванцрын хаягдлуудыг цуглуулж, ангилан ялгаж, преслэн Улаанбаатар хотод хог хаягдал дахин боловсруулдаг үйлдвэрүүдэд хүргүүлэхээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа юм. Иймд Өлгий сумын төвийн аж ахуйн нэгж, ард иргэдэд хог хаягдлыг эргэлтэнд оруулах зорилгоор “Холивол хог, ангилбал баялаг” сэдвийн дагуу Өлгий сумын 13 багийн нийгмийн ажилтан, иргэд болон аж ахуйн нэгжийн дунд дахин боловсруулах боломжтой хог хаягдал болох шил, хуванцар, лааз цуглуулах уралдааныг зохион байгуулж 24 портер дахивар цуглуулж хотод ачуулах үйл ажиллагаа явагдаж байна. Швейцар Улсын төрийн бус байгууллагын санхүүжилтээр Улаанхус сумын Хөх хөтөл багийн төвд хог хаягдлыг преслэгч машин болон, шил нунтаглах үйлдвэрүүдийг оруулж, ашиглалтад оруулахаар бэлэн болсон байна. Манай аймгийн Өлгий сумын 9 дүгээр багын нутаг дэвсгэрт Сандитис ХХК Эрүүл мэндийн яамны 505 тоот тушаал	90

						стандартын дагуу эмнэлгийн аюултай хог хаягдлыг устгах байгууламжийн барилга баригдаж Байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт гаргуулах шатанд явж байгаа болно. Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газрын байгаль орчны Улсын байцаагч нар тус шинээр үйл ажиллагаа явуулахаар эмнэлгийн аюултай хог хаягдлын устгалын зориулалттай барилга байгууламжийн орчны эрүүл ахуйн нөхцөл шаардлага, ажиллагсдад тавих шаардлага, тусгай хог хаягдлын тээвэрлэлтийн шаардлага тавьж мэргэжил арга зүйн чиглэл өгч үйл ажиллагаа явуулахдаа аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, үйлчилгээний аюулгүй байдлыг хангуулах зорилгоор Баян Өлгий аймгийн МХГ-ын улсын байцаагчийн 04-03-022/65 тоот зөвлөмж өгч ажилласан байна.	
6.	**Зорилго:6** Газрын хэвлийн талаар төрөөс баримтлах бодлого						
6.1	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны улмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийлгэх		нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийлгүүлэх эсэх	2021 онд аймгийн хэмжээнд түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны улмаас эвдэрсэн 4.6 га газарт 4.000.000 төгрөгөөр техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн	Эвдэрсэн газруудыг нөхөн сэргээлт хийлгэх ажлыг зохион байгуулж, тайлан мэдээг холбогдох газарт хүргүүлсэн байна	2022 оны байдлаар Алтанцөгц сумд түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласан 0,5 га газарт “Голден хаммер” ХХК 500.000 төгрөгөөр, “Өнгөт маргад” ХХК 0,7 га газарт 1 сая төгрөгөөр техникийн нөхөн сэргээлт, Улаанхус сумд түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны улмаас эвдэрсэн 2,2 га газарт 3 сая төгрөгөөр “Жол” ХХК, Бугат сумд түгээмэл тархацтай ашигт	90

						малтмал ашигласны улмаас эвдэрсэн 2,2 га газарт 13 сая төгрөгөөр “Нуурт көл” ХХК нь биологийн болон техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг тус тус хийж гүйцэтгэлээ. 2022 оны жилийн эцсийн байдалаар түгээмэл тархацтай ашигт малтмал олборлосны улмаас эвдэрсэн 5,4 га газарт 17.500.000 төгрөгөөр техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдлээ.	
6.2	Газар нутгийн орон нутгийн тусгай хамгаалалтанд авсан тухай шийдвэрээ, холбогдох мэдээллийн хамт БОАЖ-ын яам хүргүүлэн ажиллах		Орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авах эсэх	2021 онд 200.000 га газрыг орон нутгийн тусгай хамгаалалтанд авхуулж ажиллаа	Орон нутгийн тусгай хамгаалалтад	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 83 дугаар тогтоолоор Толбо сумын нутагт орших Толбо нуурыг байгалийн унаган төрх, өвөрмөц тогтоц, түүх, соёлын дурсгал, амралт, аялал жуулчлалын ач холбогдол бүхий газар нутгийг хамгаалах, байгалийн нөөц баялгийг зохистой ашиглах зорилготой нуурын эргэн тойрны 19024 га газрыг 20 жилийн хугацаатай, аймгийн ИТХ-ын 46 дугаар тогтоолоор аялал жуулчлалын түр буудаллах цэг, үйлчилгээний цогцолбор байгуулах зорилгоор аялал жуулчлалын нөөц газрын анилалаар Бугат сумын Өнчин толгой 71.94 га, Алтанцөгц сумын Цамбгарав уул 90.7 га, Улаанхус сумын Тахилгат толгой 1.95 га талбайтай газруудыг тус тус 20 жилийн хугацаатай тусгай хэрэгцээнд байлгахаар баталж, холбогдох материалыг Ашигт малтмалын газарт хүргүүлэн ажиллаа.	90

6.3	Хандлагаа өөрчилье" уриа бүхий "Ногоон паспорт" аяныг ерөнхий боловсролын сургуулиудыг хамруулан хэрэгжүүлэх		ЕБС-ын сурагчидад ногоон паспорт олгосон тоо	Сургалт 1 удаа, сурталчилгаа ны ажлыг ногоон паспорт эзэмшигч эко клуын сурагчдын нэгдсэн группт, БОАЖГ-ын фейсбук хаягаар сурталчилан ажиллав.	Эко клубуудтай хамтран сургалт, сурталчилгаа ны ажлыг 2 удаа зохион байгуулна.	Насан туршийн боловсролын төвтэй хамтран сумдын ЕБС-ийн 1800 гаруй эко клубуудын сурагчдын дунд "ЭХ ДЭЛХИЙГЭЭ ХАЙРЛАЯ" аян зохион байгуулж, аяны хүрээнд байгаль орчныг хайрлан хамгаалах чиглэлээр сургалт, "Усны үнэ цэнэ" гар зургийн уралдаан, танин мэдэхүйн АХА тэмцээнүүдийг зохион байгууллаа.	95
6.4	Газрын тухай хууль, орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газрын нутгийн тухай хууль тогтоомжийг орон нутгийн радио, телевизээр сурталчилан ажиллах		Сурталчилгаан ы ажил зохион байгуулах эсэх	Орон нутгийн телевизээр 1 удаа ярилцлага, орон нутгийн радиогоор 3 удаа мэдээ өгч сурталчилсан , мөн байгууллагын фэйсбүүк цахим хуудсанд 5 удаагийн мэдээ мэдээлэл, сэрэмжлүүлэг түгээж ажилласан.	4-аас доошгүй удаа сурталчилгаа ны ажил зохион байгуулсан байна	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай хуулийг байгууллагын веб сайт болон фейсбуук цахим хуудсанд байршуулж, түгээж байна. Хууль сурталчлах өдөрт газрын тухай хууль, ТТАМ-ын тухай хуулиудыг хэвлэж 100 гаруй иргэнд тарааж орон нутгийн хэвлэл мэдээлэлээр хоёр удаа сурталчлан ажиллав.	90.
6.5	Уул уурхайн үйл ажиллагааны уулмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийлгэх	ААНБ-ын төсөв	Нөхөн сэргээлтийн ажлын 60 дээш хувьд хүргэх эсэх	2020 онд уул уурхайн улмаас эвдэрсэн 2.1 га газарт нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийлгэсэн	эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийлгэх ажлыг зохион байгуулсан байна.	Одоогийн байдлаар аймгийн хэмжээнд уул уурхайн үйл ажиллагаанаас эвдэрсэн газар нийт 38.1 га нөхөн сэргээлт хийгдээгүй ба 3 компаний удирдлагад 2022 онд нөхөн сэргэлтийн ажлыг хийж дусгах талаар МХГ,Экологийн цагдаагийн албанаас албан шаардлага хүргүүлээд байна.	90
7.	**Зорилго:7** Ойн нөөцийг хамгаалах, "ТЭРБУМ МОД" хөдөлгөөнийг өрнүүлж, зорилтын хэрэгжилтийг хангах						
7.1	Ногоон хэрэм ойн зурвас байгуулах	220.0 Улсын төсөвөөр	20 га	-	Ойжуулалтын ажлыг 75 хувиас дээш ургуулахад нь	2022 онд "Ногоон хэрэм" үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд төсөл хөтөлбөр	80

					хяналт тавина.	хэрэгжээгүй ба Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2022 оны 05 дугаар сарын 16 – ны өдрийн А/166 дугаар тушаалаар улсын төсвийн хөрөнгөөр батлагдсан Өлгий сумын газар нутагт хийгдэх “Хамгаалалтын ойн зурвас байгуулах БОАЖЯ/202204102” тоот тендерээр 10 га ойн зурвасыг “Улын ой” ХХК хийж гүйцэтгэсэн болно.	
7.2	Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	359.0 ОНТ төсөв	12 суманд зохион байгуулах эсэх	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Баян-Өлгийчүүд бид 10 жилийн хугацаанд 20 сая мод тарьж ургуулахаар уриалга гарган ажиллаж, энэ хүрээнд эрдэмтэн мэргэд, төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуй нэгжийн төлөөлөл болон эко клубын сурагчдын оролцоотойгоор мод тарьж ургуулах түүний арчилгаа хамгаалалтын талаар сургалт семинар зохион байгуулав	Ойжуулалтын ажлыг 75 хувиас дээш ургуулахад нь хяналт тавина.	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Баян-Өлгийчүүд бид 10 жилийн хугацаанд 20 сая мод тарьж ургуулахаар уриалга гарган ажиллаж байна. Энэ ажлын хүрээнд “Ногоон-Өлгий” дэд хөтөлбөр батлуулан хэрэгжүүлж байна, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд болон Аймгийн Засаг дарга хооронд 2022 онд хамтран ажиллах гэрээнд тусгагдсанаар Ойжуулалт хийх 36,0сая, Ойн зурвас байгуулах 112,5сая, Гоёл,чимэглэл, жимсний модны суулгацаар хангах 15.0сая, болон Аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөр тарьц суулгацаар хангах 70.5сая, Өлгий сумын ногоон байгууламжуудад мод тарих хар шороо ачиж ирэх заардал 15.0сая, мод, сөөгийн үрийн нөөц бүрдүүлэх 5.0сая мод үржүүлгийн газрыг трактор, усны цахилгаан насос,	90

						бороожуулагчаар хангах 58.5сая, сумдын ИТХуралаар 13 сумын мод тарих ажилд орон нутгийн төсвөөс 211.4 сая нийт 523.9 сая төгрөгийг зарцуулж байна.	
7.3	Бүх нийтээр мод тарих аяныг зохион байгуулж тарьсан модны арчилгаа хамгаалалтын арга хэмжээг зохион байгуулах, тайлагнах	ААНБ	Хавар намрын мод тарих өдрийг аймаг даяар зохион байгуулах эсэх	2021 онд 25064ш мод таригдсан	50000 дээш ширхэг мод ургуулах ажлыг зохион байгуулсан байна.	Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/326 дугаар захирамжаар санаачилсан "Ногоон-Өлгий" аяны хүрээнд “Бүх нийтээр мод тарих ажлыг зохион байгуулах тухай” төлөвлөгөө гаргаж батлуулан төлөвлөгөөний дагуу ажил зохион байгуулав. Монгол, казах хэлээр орон нутгийн радио, телевиз хэвэл мэдээллээр сурталчилгаа явуулж, мод тарих аргачлалтай брошуур хийж ард иргэдэд тарав. Сумдаар явж мод тарих ажлыг газар дээр нь заавар зөвлөмж өгч ажиллав. Энэ жил аймгийн хэмжээнд нийт 172964 ширхэг 10 төрлийн мод, бут сөөг таригдсан ба нийт 514618.0 мянган төгрөгийн зардал гарсан болно.	95
7.4	Хавар, намрын хуурайшилт ихтэй үед ой, хээрийн түймэр гарахаас урьдчилан сэргийлэх сурталчилгааг мэдээллийн бүхий л хэрэгслээр ард иргэдэд хүргэх.		Мэдээллийн бүхий л хэрэгслээр ард иргэдэд хүргэх эсэх	Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах тухай аймгийн Засаг даргын 02 тоот албан даалгаврыг сумдад хүргүүлсэн	Хавар, намрын хуурайшилт ихтэй үед ой, хээрийн түймэр гарахаас урьдчилан сэргийлэх ажлыг 2 удаа зохион байгуулсан байна	Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах тухай БОАЖСайдын А/49 тоот тушаал, төлөвлөгөөг сумдад хүргүүлж төлөвлөгөөний хүрээнд хаврын хэт их хуурайшилттай үед ойгоос мод бэлтгэх, ойн дагалт нөөц ашиглах, аялал зугаалгыг хязгаарлах, сум орон нутгийн аж ахуй нэгж албан байгууллага, ойн нөхөрлөл, иргэдэд түймрээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах талаар ухуулга,	90

						сурталчилгаа зохион байгуулж брошуур тарааж ажиллаж,95 Байгаль хамгаалагчдад хариуцсан нутаг дэвсгэртээ тавих хяналтаа сайжруулах, эргүүл хяналт шалгалтын ажлаа эрчимжүүлэх талаар үүрэг чиглэл өгч ажиллав.	
7.5	“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд сургагч багш бэлтгэх сургалтад сум болгоноос 3 иргэнийг хамааруулах	Улсын төсөв	Сургагч багш бэлтгэх сургалтанд хамааруулах эсэх	-	Аймгийн хэмжээнд мод тарих, ойжуулах, мод үржүүлгийн чиглэлийн 40-50 сургагч багш бий болгох ажлыг хийсэн байна	“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд 1000 сургагч багш бэлтгэх сургалтад сум тус бүрээс 3 хүн нийт 13 сумаас 39 хүнийг сахим сургалтад хамруулав.	100
7.6	Мод үржүүлгийн газрын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж тарьц, суулгацын нөөцийг нэмэгдүүлэх, үр бэлтгэх байнгын болон түр талбайг байгуулах, арчлах	ОНТ төсөв	Суулгацын нөөцийг нэмэгдүүлэх эсэх	2021 онд СДОАнги улиас, бургасны 60 мянган ширхэг сулгасыг мөчирөөр бэлтгэсэн	Өлгий сумын мод үржүүлгийн газарт дэмлжг үзүүлнэ. Тарьц, суулгацын нөөцийг 50 хувиар нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулсан байна	СДОАнгийн мод үржүүлгийн талбайн ажлыг дэмжиж трактор, усны цахилгаан насос, бороожуулагчаар хангах 58,5 сая төгрөгийн тендрийн ажилд “ПЖГМ” ХХК шалгарч бараа нийлүүлэх ажлыг хил, гаалийн үйл ажиллагааны саатал гарсан тул 2023 оны эхний улиралд нийлүүлэхээр гэрээгээ сунгуулсан болно.	80
7.7	Ойг нөхөн сэргээх, байгалийн сэргэн ургалтыг дэмжих, ойжуулах, ойн зурвас байгуулах ажлыг гүйцэтгэх	Улсын болон ОНТ	Ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх эсэх	-	Аймгийн хэмжээнд ойг нөхөн сэргээх, байгалийн сэргэн ургалтыг дэмжих, ойжуулах, ойн зурвас байгуулах ажлыг зохион байгуулсан	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2022 оны 05 дугаар сарын 16–ны өдрийн А/166 дугаар тушаалаар улсын төсвийн хөрөнгөөр Ойн хөтөлбөрийн хүрээнд Ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлт, ойн зурвас байгуулах ажлыг Улын ой” ХХК хийж гүйцэтгэв.	85
7.8	Гоёл,чимэглэл, жимсний модны суулгацаар хангах	15.0	Жимсний мод тарьсан талбай нэмэгдүүлэх эсэх	2021 онд “Ногоон паспорт-ногоон төгөл” цэцэрлэгт хүрээлэнгийн хашаа хамгаалалтыг сэргээн	Өлгий сумын ногоон байгууламжийг хашаажуулж хариуцсах эзэнтэй болгох ажлыг зохион байгуулсан.	Гоёл,чимэглэл, жимсний модны суулгацаар хангах 15.0сая төгрөгийг 2021 оны хавар Өлгий сум болон БОАЖГазар, Улаанбаатар хот	100

				засварлаж, өлгий сумын ногоон байгууламжыг 5.0 сая төгрөгөөр сэргээн засварласан		болон Увс аймгаас авч ирж аж ахуй нэгж байгууллагуудад тараасан 10,0 сая болон Шинэ нисэх буудал руу зам дагуух 3.5 га Ногоон хэрмийн ойн зурвасын хашаа хамгаалалтын байдалд байнгын хяналт тавин ажиллаж байна. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр ногоон байгууламжийн Хашаа хамгаалалтын засварын ажил, нөхөн тарилт болон инженерийн хийцтэй худаг гаргахад 5,0 сая төгрөгний хөрөнгө зарцуулан усалгааны асуудалыг тус тус шийдвэрлэн ажиллаж байна.	
7.9	Монгол Алтай Нурууны Улсын Тусгай Хамгаалалттай газарт ойжуулалт хийх	3.0	Тусгай хамгаалалттай газрыг ойн сангийн талбай нэмэгдүүлэх эсэх		Ойн нөхөн сэргээлтийн ажлыг зохион байгуулсан	Монгол Алтай Нурууны Улсын Тусгай Хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалтын захиргаанд Хүсэлт тавьсан боловч татгалзсан болно.	
7.10	“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний 2022-2030 хүртлэх хугацаанд 20,0 сая мод тарих стратегийн төлөвлөгөө боловсруулан, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг ханган ажиллах		Ойн сангийн талбай 264 га, аймгийн ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээг 114 га-аар нэмэгдүүлэх эсэх	Бүх нийтээр мод тарих өдрөөр 2021 онд аймгийн хэмжээнд 10 төрлийн 25064ш мод таригдсан	Аймгийн хэмжээнд 20.0 сая мод тарих ажлыг стратеги төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулсан байна	Аймгийн Засаг даргын А/863 тоот захирамжаар ”Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнийг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулах ажлын хэсэг байгуулж, ажлын хэсгийн боловсруулсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний 2022-2030 хүртэлх хугацаанд 20,0 сая мод тарих стратегийн төлөвлөгөө боловсруулан БОАЖ Яаманд хүргүүлж, . хэрэгжилтийг ханган ажиллав.	90

7.11	“Ногоон Өлгий” дэд хөтөлбөрийн биелэлтийг ханган ажиллах		“Ногоон Өлгий” дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	2022 оноос 2030 он хүртлэх 8 жилийн хугацаанд хэрэгжих “Ногоон Өлгий” дэд хөтөлбөр хийж аймгийн ИТХ-ын ээлжит хуралданаар оруулан батлауулав	Цэцэрлэгт хүрээлэн, таримал ойн төгөл байгуулах замаар Баян –Өлгий аймгийн ногоон байгууламжийн хэмжээг 8 хувиар нэмэгдүүлэх	“Ногоон Өлгий” дэд хөтөлбөрт тусгагдсан дараах 5 заалтын хэрэгжилтийг хангаж ажиллав. Үнэт үүлдрийн модоор ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийг хийж ойн чанарыг сайжруулах, Шинээр хүчин чадал сайтай 4 газарт Мод үржүүлгийн талбай байгуулах, Олон зориулалтын ногоон байгууламж бий болгож, нийт ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээг 20 хувиар нэмэгдүүлэх, Ойн зурвас, ойн төгөл байгуулах замаар орчны нөхцлийг сайжруулж, газар тариалан, мал аж ахуй хөгжүүлэх таатай нөхцлийг бүрдүүл, ашигт чанарыг дээшлүүлэх, Агро-Ойн аж ахуй байгуулж, хөгжүүлэх замаар аймгийн тарьц суулгац, жимс, жимсгэний хэрэгцээг дотооддоо хангаж, улсын хэмжээнд нийлүүлэлт хийх	
7.12	2022 оны ойгоос бэлтгэх модны дээд хязгаарт багтаан мод бэлтгэлийн үйл ажиллагааг явуулах, модны эрэлт, нийлүүлэлтийг хангах, ойн тогтвортой менежментийг бүрдүүлж ажиллах		2022 онд ойгоос бэлтгэх мод, модон материал, түлээний хэмжээг, аймгийн ИТХ-ын хуралданаар баталсан 9330$м^3$ хэтрүүлэхгүй байх эсэх	2021 оны ойгоос бэлтгэх модны дээд хязгаарт багтаан мод бэлтгэлийн үйл ажиллагааг явуулах, модны эрэлт, нийлүүлэлтийг хангаж ажиллаа	Тухайн жилийн ойгоос бэлтгэх модны дээд хязгаарт багтаан мод бэлтгэлийн ажлыг зохион байгуулан сумдад хүргүүлж ажиллана	2022 онд ойгоос бэлтгэх мод, модон материал, түлээний хэмжээг, аймгийн ИТХ-ын хуралдаанаар баталсан 9330м3 хэтрүүлэхгүй байх талаар байгаль хамгаалагч нарт үүрэг даалгавар өгч, ойн сан бүхий сумдын удирдлагуудтай хамтран ажиллав. Жилийн эцсийн байдлаар 254$м^3$ мод бэлтгэгдэж 1176748 төгрөгийг орон нутгийн төсөвт оруулсан байна.	90
7.13	Аймгийн хэмжээний болон Ойн сан бүхий 10 суманд ойн менежментийн төлөвлөгөөгний биелэлтийг ханган		Ойн менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан залтуудын биелэлтийг хэрэгжүүлэх	Орон нутгийн төсвийн 13.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар ойн сан бүхий 10 сум болон аймгийн ойн менежментий	Ойн сан бүхий 10 суманд ойн менежментийн төлөвлөгөөний дагуу ажил зохион байгуулсан	2021 онд “Мөнх ногоон жодоо” ХХК Орон нутгийн төсвийн 13.0сая төгрөгийн санхүүжилтээр хийж гүйцэтгэсэн ойн сан бүхий 10 сумын ойн менежментийн төлөвлөгөөний	100

	ажиллах		ажлыг зохион байгуулах эсэх	н төлөвлөгөөг “Мөнх ногоон жодоо” ХХК гүйцэтгэж ойн менежментийн төлөвлөгөөг аймгийн Засаг даргад баталуулж, хянан шалгаж хүлээж авлаа	байна	биелэлтийг хханган ажиллаж байна.	
8.	**Зорилго:8** Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх чиглэлээр						
8.1	Алтай Таванбогдын БЦГ-ын Хотон Хурган орчим тэмдэг, тэмдэгжүүлэлт хийх		Хотон Хурган орчим тэмдэг, тэмдэгжүүлэлт хийгдсэн байх	Алтай Таванбогдын БЦГ-ын Могойтын гүүр, Таванбогдод тэмдэг, тэмдэгжүүлэлт хийгдсэн	Хотон хурган нуур орчимд хийж гүйэтгэнэ	Шаардагдах санхүүжилт хүрэлцээгүй нь улмаас хэрэгжээгүй байна.	
8.2	“Бүргэдийн баяр эвент арга хэмжээг зохион байгуулах	8.0	Арга хэмжээг зохион байгуулах эсэх	Ковид-19 цар тахалын улмаас хойшлогдсон	Жуулчдын тоо нэмэгдсэн байна	Монгол-Кувейтын байгаль хамгаалах төвдтэй хамтран Улаанбаатар хотод “Хаврын бүргэдийн баяр-2022”-ыг зохион байгуулж, Тус өдөрлөгт Баян-Өлгий аймгаас 10 бүргэдчин, бүргэдийн баярт оролцов.	100
8.3	Байгаль, түүх, соёлын аялал жуулчлал эвент арга хэмжээнүүдийг тогтмол зохион байгуулж, сар хүрээг өрөжүүлэх.	10. 0 сая	Аймгийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх эвент арга хэмжээнүүд	2021 оны 12-р сард зохион байгуулагдаж, гадаадын 10 гаруй, дотоодын 500 гаруй жуулчин үзэж сонирхсон	Гадаад, дотоодын жуулчдын тоог 30-50 хувиар нэмэгдүүлсэн байна.	Урианхай ястны Мөсний сур харваа, Мөсний баяр, Наурызын баяр, Хаврын бүргэдийн баяр, Алтай бүргэдийн баяр, Хансонар бүргэдийн баяр, Алтын Бүргэдийн баяр-2022 зэрэг 10 гаруй эвент арга хэмжээг зохион байгуулж, аялал жуулчлалын салбарын сар хүрээг нэмэгдүүлж, 2022 оны байдлаар Дотоод 42000, Гадаадын 1968 аялагчид аялсан байна .	95
8.4	"Ай Ти Эм" олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд аялал жуулчлалын компаниуд болон иргэдийг оролцуулах	3.0	аж ахуйн нэгжийн тоо нэмэгдүүлэх эсэх	2021 онд Улаанбаатар хотод зохион байгуулагдсан олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд 12 аж ахуйн нэгжүүдийг хамааруулж ажиллав.	5-аас дээш аж ахуйн нэгж хамааруулах ажлыг зохион байгуулсан байна.	Монголын Аялал Жуулчлалын Холбоо, Байгаль Орчин аялал жуулчлалын яамтай хамтран 2022 оны 10 дугаар сарын 28-аас 30-ний өдрүүдэд “Ай Ти Эм 2022” буюу “International Travel Mart 2022” олон улсын аялал жуулчлалын	100

						үзэсгэлэнг “Шинэ сэргэлт- Аялал Жуулчлал” уриан дор 23 дахь жилдээ зохион байгуулж, Баян-Өлгий аймгийг төлөөлөн оролцох иргэд ААНБайгууллагуудад сурталчилгааг АЖХолбооны цахим групт байршуулав. Мишээл экспо төвийн 78-89 дүгээр стенд 18м^2 талбайн түрээс 2.250.000 төгрөг 2022 онд БОАЖСайд аймгийн ЗДаргатай байгуулсан хамтран ажиллах гэрээнд 3 сая төгрөг, Герман улсын хамтын ажиллагааны GIZ-төсөлд стенд болон оролцогч 10 иргэний замын зардалд дэмжлэг үзүүлэх тухай хүсэлтийг тавьж 3 сая шийдвэрлүүлэн. Алтайн барагшун “Сауап” ХХК, Алтай экспедишнс ХХК, Алтай лонж ХХК, Golden eagle tour, Намадс дрим трейвл ХХК, Казах гар урлал, Баавгайн хөндий ХХК, “Асыл мура” ХХК зэрэг 10 ААНБайгууллага оролцов.	
8.5	Алтай Таванбогдын БЦГ-ын Аялал жуулчлалын нөөц даацын судалгаа болон төлөвлөсөн маршрутын дагуу отоглох цэг байгуулах	12.0	1 ширхэг отоглох цэг байгуулах эсэх	2021 онд аймгийн Засаг дарга БОАЖСайдтай байгуулсан гэрээнд 6.0 сая төгрөгийн санхүүжилт тусгагдсан ба ААНБайгууллагаас санал болгосон санхүүгийн хэмжээнд хүрэлцээгүй тул хийгдээгүй байна	1 цэг отоглох цэг байгуулах ажлыг зохион байгуулсан	Цэнгэл сумын Хотон, Хурган нуурын нарийн гүүрний дэргэд ОНТөсөвөөр Отоглох, хоноглох цэг барих техникийн тодорхойлолтын дагуу “Ронго трейвл” компани хийж байгаа бөгөөд, зарим ажиллагаа нь дутуу хийгдсэн тул 2023 оны 1-р улиралд хүлээлгэж өгөхөөр гэрээг сунгуулан гүйцэтгэл нь 70 хувьтай байна.	70
9.	**Зорилго:9** Байгууллагын стратеги төлөвлөгөө, зорилт чиг үүргийн хүрээнд хүний нөөцийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, сурталчлах, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих, удирдлагыг бодит мэдээ, мэдээллээр хангах.						
9.1	Төрийн жинхнэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг		Төрийн жинхнэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг	Байгауллагын албан хаагч нарт гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө,	Төрийн жинхнэнэ албан хаагч нарын	Төрийн жинхэнэ албан хаагч нарын 2022 оны гүйцэтгэлийн	100

	баталуулж хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллах		баталагдаж, хэрэгжүүлэх эсэх	хөдөлмөрийн гэрээ газрын даргад баталуулж хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллав	гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөгний хэрэгжилт биелэгдсэн байна.	төлөвлөгөөг хагас бүтэн жилээр дүгнэн ажиллав.	
9.2	Хүний нөөцийн шинэчиллэгдсэн программд албан хаагч нарын мэдээлэлийг бүрэн оруулах		Хүний нөөцийн ил тод байдлыг хангуулах эсэх	Хүний нөөцийн ил тод байдлыг цахим хуудасанд байрлуулж шинээр гарсан 3 сул орон тоонд төрийн албаны хуулийн дагуу захиалга өгөх, арга хэмжээ авч ажиллаж хүний нөөцийн програмд хагас бүтэн жилээр төрийн албан хаагчийн судалгааг хугацаанд бүрэн оруулав.	Хуулийн хэрэгжилт хангагдаж ил тод байдлын хууль хэрэгжинэ.	Хүний нөөцийн ,нэгдсэн прогаммд газрын бүх албан хаагч нарын мэдээллийг бүрэн оруулж,гарсан өөрчлөлтийг тухайн үед шинэчлэн оруулан ажиллаж байна.	100
9.3	Байгууллагын тухайн жилийн бүтэц орон тоо, цалингийн хэмжээ ээлжийн амралтын хувиарыг тогтоон батлуулах.		Батлаглсан орон тоо төсөвт багтаан үйл ажиллагаа явуулж, ажилчдын ээлжийн амралтын хувиарын дагуу амруулах, арга хэмжээ авагдсан байна	2021 онд батлагдсан төсөв, орон тоонд багтаан ажилласан ба ажилчдын ээлжийн амралтын хувиарын дагуу бүрэн ээлжийн амралтыг эдэлүүлсэн	Хуулийн хэрэгжилт хангагдсан байна	Байгууллагын албан хаагч нарын 2022 оны ээлжийн амралтын хуваарийг ажилчдын санал дагуу гаргаж газрын даргын 2022 оны Б-22 дугаар тушаалаар батлуулан хэрэгжүүлэн ажиллав.	100
9.4	Төрийн албан хаагчдчдыг мэргэшүүлэх сургалтад үе шаттайгаар хамаруулах.		Төрийн албан хаагч нарыг сургалтанд хамааруулах эсэх	Байгуулагын албан хаагч нарыг БОАЖЯам болон төсөл хөтөлбөр, орон нутгаас зохион байгууллагдах сургалт, семнарт хамааруулж ажиллаа.	БОАЖЯам болон төсөл хөтөлбөр, орон нутгаас зохион байгууллагдах сургалт семнарт холбогдох төрийн албан хаагч нарыг 5-аас доошгүй удаа сургалтанд хамааруулах ажлыг зохион байгуулсан байна	Мэргэшүүлэх сургалтанд 3 албан хаагчийг хамааруулав.	90
9.5	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэр		Сургалт, ажил зохион байгуулах эсэх	Төрийн албан хаагч нарт 2 удаа сургалт зохион байгуулсан	Жил 2 удаа байгууллагын албан хаагч нарт сургалт	БОАЖЯамнаас хэрэгжүүлж буй “Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, уур амьсгалын	95

	дүрэм, жухам, стандартыг хэрэгжүүлэн ажиллах				зохион байгуулсан байна	өөрчлөлтөд дасан зохицох төсөл”-ийн II/III үе шатны хүрээнд 2022оны 07 дугаар сарын 20,21-ний өдрүүдэд зохион байгуулсан Байгаль хамгаалагчдад зориулсан хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт болон ердийн болон мэргэжлээс шалтгаалсан өвчлөлийг илрүүлэх эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт мэргэжилтэн, байгаль хамгаалагчдыг хамруулав.	
9.6	Албан тушаалтны хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг хууль заасан хугацаанд гаргуулж, батлгаажуулах		Хуулийн хэрэгжилт хангаж ажиллах эсэх	2021 онд албан тушаалтны 2020 оны хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг хуульд заасан хугацаанд гаргуулсан байна	Байгууллагын ХАСХОМ гаргах 3 албан тушаалтныг хөрөнгө оруулгын мэдүүлгийг хугацаанд гаргаж баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулсан байна	Байгууллагын ХАСХОМ гаргах 3 албан тушаалтны ХӨМ-ийг хугацаанд авч баталгаажуулав.	100
9.7	Байгууллагын 7 хоног, сар, улиралын тайланд хяналт тавьж ажиллах		Үүрэг даалгаврын биелэлт хангаж ажиллах эсэх	2021 онд 7 хонгийн мэдээ 52 удаа, сарын тайланг 12 удаа, улиралын 4 удаа БОАЖЯам болон ЗДТГазарт хүргүүлэн ажиллаа	БОАЖЯам, аймгийн ЗДТГазрыг мэдээлэлээр хангах ажлын зохион байгуулсан байна	Байгууллагын 7 хоногийн мэдээг 52 удаа, сар тайлан 12 удаа, улирлын 4 удаагийн тайланд хяналт тавьж, аймгийн ЗДТГазар болон БОАЖЯаманд хугацаанд хүргүүлэн ажиллав.	100
9.8	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангахад дэмжлэг үзүүлэх	12.5 сая	Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 5 байгаль хамгаалагчдыг мотоциклээр хангана	2021 онд 4 байгаль хамгаалагчийг мотоциклээр хангасан	Байгаль хамгаалагчнарын хяналт шалгалт хийх үйл ажиллагаа сайжилсан байна.	Орон нутгийн төсвөөс Баяннуур, Ногооннуур, Толбо, Цэнгэл сумын байгаль хамгаалагчдад 4 мотоциклээр хангасан.	100
10.	**Зорилго:10** Сургалт, сурталчилгааны талаар						
10.1	Байгууллагын веб сайт, цахим мэдээлэлийг шинэчилэх	0.5	Байгаль орчны салбарын сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах эсэх		БОАЖГ-ын веб сайт, цахим мэдээлэлээр ил тод	http://nature.bo.gov.mn хаягтай шинэ веб сайт нээж, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдын тухай хуулийн	100

					байдлыг хангах ажлыг зохион байгуулсан	8 дугаар зүйлийн 8.1 заалт, Монгол улсын хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2022 оны 5 дугаар сарын 12-ны өдрийн 1/2673 дугаар зөвлөмжийг үндэслэн ил тод байдлыг хангаж ажиллах тухай 2022 оны 11-р сарын 18-ны өдрийн Б/42 дугаар тушаал батлуулан оруулах ёстой мэдээллийг бүрэн оруулж ажиллаж байна.	
10.2	“Ногоон паспорт- Ногоон төгөл” цэцэрлэгийг орон нутгийн өмчид бүртгэн авах, цаашид өргөжүүлж мод тарих, сургалт зохион байгуулах	ОН Төсөв	Ногоон төгөл хашаанд нэмж 2000ш гоёлын мод тариглана	2020 онд ногоон төгөл цэцэрлэгт хүрээлэнд 2500 ширхэг гоёл, жимсний 9 төрлийн мод тарисан.	3,0 га –аар өргөжүүлэх	“Ногоон паспорт- Ногоон төгөл” цэцэрлэгт тарьсан мод болон бараа материалыг орон нутгийн өмчид бүртгэн авсан ба энэ жил нэмж гоёл чимэглэлийн болон жимсний 300 ш мод тарьж, сурталчлах ажлыг зохион байгууллаа. Мод тарих 1000 сургагч багш бэлтгэх сургалтад аймгаас 39 хүнийг хамруулав.	95
10.3	Дэлхийн байгаль хамгаалах тэмдэглэлт өдөрүүдийг орон нутгийн радио телевизер сурталчилах, Байгалийн амьтан, ургамал хамгаалах өдөр, ойн өдөр, Дэлхийн усны өдөр, Олон улсын Хөшөө дурсгал хамгаалах өдөр, Дэлхийн соёлын өвийг дэмжих өдөр, Олон улсын биологийн төрөл зүйлийн өдөр, Дэлхийн байгаль хамгаалах өдөр, Дэлхийн ган, цөлжилтийг бууруулах өдөр, Олон улсын загас агнуурын өдөр, Озоны давхрага хамгаалах өдөр, Олон улсын байгалийн		Сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах эсэх	2021 онд орон нутгийн радио телевизээр сурталчлах ажлыг 18 удаа зохион байгууллаа	Соён гэгээрүүлэх ажил зохион байгуулсан байна	Байгалийн амьтан, ургамал хамгаалах өдөр, ойн өдөр, Дэлхийн усны өдөр, Олон улсын Хөшөө дурсгал хамгаалах өдөр, Дэлхийн соёлын өвийг дэмжих өдөр, Олон улсын биологийн төрөл зүйлийн өдрүүдийг тохиолдуулан орон нутгийн радио телевизээр ан амьтан хариуцсан мэргэжилтэн 2, хог хаягдлын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн 1, усны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн 2, сургалт сурталчилгааны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн 2 нийт 7 удаа болон байгууллагын цахим хуудсаар сурталчилгааны ажлыг зохион	95

	гамшигийг бууруулах өдөр, Олон улсын уулын өдөр, Аялал жуулчлалын дэлхийн өдөр, Бүх нийтээр мод тарих өдөр					байгууллаа.	
10.4	Аймгийн хэмжээнд жил бүр аялсан гадаад, дотоод жуулчдын тоон мэдээлэлийг цуглуулж, боловсруулалт хийж, сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах		Гадаад, дотоод жуулчдын тоон мэдээлэлийг цуглуулж, мэдээлэлээр хангах эсэх	2021 онд “Ковид-19” цар тахалын улмаас гадаад жуулчид ирээгүй боловч дотоодын жуулчидын тоо 2021 онд 30 мянгад хүрч, УБ хотын үндэсний радиогоор 1 удаа, МНВ-телевизээр 1 удаа, Орон нутгийн хэвлэл мэдээлэлээр 4 удаа аялал жуулчлалын салбарын сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулав	Сурталчилгааны ажлыг 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулсан байна	Тус аймагт 2022 онд аялсан гадаад, дотоод аялагчдын мэдээллийг хилийн цэргийн байгууллагуудаас авч БОАЖЯамны АЖБЗохицуулалтын газарт хүргүүлж, байгууллагын nature.bo.gov.mn болон Монголын аялал жуулчлалын холбооны цахим хуудаснуудаар хагас, бүтэн жилээр 2 удаа сурталчилах ажлыг зохион байгуулав.	90
10.5	Дэлхийн усны өдрийг угтан холбогдох байгууллагуудтай хамтран сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах.		Дэлхийн усны өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх эсэх	1 удаа хийгдсэн	Дэлхийн усны өдрийг угтан 1 удаа сургалт явуулсан байна	Дэлхийн усны өдрийг тохиолдуулан Дэлхийн байгаль хамгаалах сангийн /WWF/ дэмжлэгээр холбогдох байгууллагуудтай хамтран аймгийн төвд талбайд ард иргэдэд сурталчилгааны ажлыг зохион байгууллаа. Дэлхийн усны өдрийн хүрээнд Цэнгэл сумын Засаг даргатай хамтарсан удирдамж гарган тус сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах, дунд ангиудын сурагчдын дунд “Цэнхэр алт-усаа хайрлая” сэдэвт гар зургийн уралдаан зохион байгуулж ажиллав.	100
10.6	Дэлхийн амьтан, байгалийн ургамлын өдрийг тохиолдуулан иргэдийг ан амьтныг хамгаалах үйл ажиллагааг олон нийтийн мэдээллийн		Залуу хойч үед байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд татан оролцуулах эсэх	Иргэдийг амьтанд энэрэнгүй ханддаг үзлээр хүмүүжүүлэх, амьтныг хамгаалах үйл ажиллагааг цахим мэдээллийн хэрэгцлээр сурталчлах ажлыг сар бүр зохион байгуулав.	Амьтныг хамгаалах үйл ажиллагааг олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлах ажлыг	Дэлхийн амьтан, байгалийн ургамлын өдөр тухайн бүс нутгийн зэрлэг ан амьтны талаар танин мэдэхүй мэдээлэл бэлдэж, олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлан ажиллаа.	100

	хэрэгслээр сурталчлах				зохион байгуулах.	Дэлхийн байгаль хамгаалах сан/WWf/-гийн Монгол дахь хөтөлбөрийн газар, аймгийн Цагдаагийн газрын Экологийн цагдаагийн албатай хамтран Ногооннуур, Алтанцөгц, Бугат сумдын газар нутаг, ховд голын сав газрын дагуу хаваржиж буй айл өрхүүд, иргэдэд амьтны тухай хууль, тогтоомжийг шалган сурталчлах, байгаль орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, ан амьтдад автомат камер тавих, мониторинг судалгаа хийж, 200 ширхэг гарын авлага тараах ажлуудыг зохион байгуууллаа. Амьтны болон байгалийн ургамлын тухай хууль тогтоомжуудыг байгууллагын цахим хуудсаар байнга сурталчлан ажиллаж байна.	
10.7	Ойн тухай хууль, Усны тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Ан амьтны тухай хууль, Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай хууль, Байгаль орчны хамгаалах тухай багц хуулиудыг орон нутгийн хэвлэл мэдээлэлээр сурталчилах		Хуулиудын хэрэгжилтийг хангуулах эсэх	2021 онд байгаль орчны багц хуулиудыг 8 удаа сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулсан	Ард иргэдэд байгалийн баялагийг зүй зохистой ашиглах талаар мэдээлэлээр хангах, хууль бус гэмт хэрэг, зөрчлээс урьдчилан сэргийлэх	Орон нутгийн олон нийтийн хэвлэл мэдээллээр байгаль орчны багц хууль тогтоомжуудыг 18 удаа, байгууллагын цахим хуудсаар орон нутгийн хэвлэл мэдээлэлээр 2 удаа сурталчлан ажиллав .	95
10.8	Аймгийн хэмжээний амьтан хамгаалах нөхөрлөлүүдэд зөвлөгөөн зохион байгуулах.	ААНБ-ийн төсөв	Нөхөрлөлийн ахлагч болон гишүүдийг хамааруулах эсэх		Ангийн нөхөрлөлүүдийг чадавхжуулах ажлыг зохион байгуулсан байна.	“НУТГИЙН ИРГЭДЭД ТҮШИГЛЭСЭН ЗЭРЛЭГ АМЬТНЫ ХАМГААЛЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ НЬ” сэдэвт зөвлөгөөнийг “Ан агнуурын” ТББайгууллагатай хамтран зохион байгууллаа. Тус зөвлөгөөнд Баян-Өлгий, Ховд, Увс	100

						аймгуудын БОАЖГ, сум орон нутгийн удирдлага, байгаль хамгаалагч, зэрлэг амьтан хамгаалах нөхөрлөл, менежмент хариуцагч аж ахуйн нэгжүүдийг хамруулсан 120 гаруй хүн оролцов. амьтад ба хүний өвчин”, “Тусгай зориулалтын ангийн үйлчилгээ, ангийн отог байгуулах” зэрэг сэдвүүдээр сургалт явуулж сертификат олгох ажлыг зохион байгууллаа.	
10.9	Байгаль орчны салбарын зөвлөгөөн зохион байгуулах.	3.5 АГХ УС СЗ	Мэргэжилийн байгуулагуудын уялдаа холбоо сайжируулах эсэх	2021 онд БОАЖГ-аас сумдын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагчдын мэдлэг чадавхыг нь сайжруулах зорилгоор “Төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, түүний хэрэгжилт, Байгаль орчны тухай багц хуулийн хэрэгжилт хэрэгжүүлэхэд анхаарах асуудал” сэдэв сургалт зохион байгууллаа	Байгаль хамгаалах багц хуулийн хэрэгжилтийг хангахад хамтран ажиллах төлөвлөгөө боловсруулж хяналт шалгалтын ажлыг зохион байгуулсан байна.	Сумдын БОХУБайцаагч, байгаль хамгаалагч, байгалийн нөөц хамгаалах нөхөрлөлүүдийн сургалт зөвлөгөөнийг Алтай, Буянт, Баяннуур, Алтанцөгц, Ногооннуур, Дэлүүн, Толбо сумууд болон Цагааннуур тосгонд 2022оны 9-р сарын 13-наас 21 хууль хяналтын байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулав.	100

Төлөвлөгөөг хянасан: ***Төсвийн Ерөнхийлөн захирагч***

.... /................................./

(албан тушаал) *(гарын үсэг)*

(огноо)

Тэмдэг ....

Төлөвлөгөө тайлагнасан: ***Төсвийн Шууд захирагч***

.... /................................./

(албан тушаал) *(гарын үсэг)*

(огноо)

Тэмдэг ....